

Minulosť a súčasnosť Nižnej Boce

Obec Nižná Boca sa rozprestiera po obidvoch brehoch potoka Bocianka. Obklopujú ju svahy blízkych vrchov Oleškovej, Špiglovô, Solisko, Fišiarka, Palenica, Plešina, Črchle, Chopec a Rovná hoľa. Jej chotár sa rozprestiera v chránenej oblasti, v Národnom parku Nízke Tatry.

Pre Bockú dolinu je charakteristická chladná a vlhká klíma. Jednotlivé klimatické zložky (teplota, slnečný svit, vietor, zrážky) sa vo vzťahu k polohe v území a nadmorskej výške menia. Nižná Boca patrí do chladnej horskej klimatickej oblasti s priemernou ročnou teplotou 11,8 st. C. Prvá zmienka o obci je z roku 1285. V tomto období bola dolina osídľovaná nemeckými prisťahovalcami zo Saska, ktorí sa venovali hlavne ťažbe zlata, striebra, železa a medi. Postupne ťažba klesala až do roku 1860, keď bola úplne zastavená. V čase valašskej kolonizácie, keď zanikla banícka činnosť, obyvatelia sa preorientovali na chov dobytka, oviec, súkenníctvo a prácu v lesoch. Venovali sa tiež spracovaniu ovčej vlny. Na tejto tradícii staval aj projekt Spracovanie ovčej vlny z programu Život na vidieku, ktorého cieľom bolo oživiť toto pôvodné remeslo.

V roku 1926 vznikla z dolnej časti Kráľovskej a Svätajánskej Boce Nižná Boca a z horných častí obidvoch obcí Vyšná Boca. V tomto období sa obyvateľstvo obce zaoberalo hlavne chovom dobytka a oviec. Zvláštnosťou, až raritou je skutočnosť, že obyvatelia mali dobytok ustajnený a aj zazimovaný priamo na lúčach a nie pri svojich obydlích. Dodnes môžeme vidieť v celej doline roztrúsených niekoľko týchto lúčnych maštálí. V súčasnosti prebiehajú snahy o záchranu, rekonštrukciu a zdokumentovanie pôvodnej architektúry.

Je známe, že už v r. 1540 existoval bociansky evanjelický zbor. Roku 1844 bol v obci postavený evanjelický kostol bez veže, ktorá bola dostavaná až v roku 1939. V obci bola zriadená ľudová evanjelická škola v roku 1632 a nepretržite fungovala až do roku 1972. Z 18. a 19. storočia sa zachovali banícke zrubové domy s priechodným pitvorom a valbovou šindľovou strechou. Časť Nižnej Boce je vyhlásená za Chránenú pamiatkovú zónu ľudovej architektúry. Najstarší zachovaný dom je z roku 1710 s popisným číslom 130 a miestnym názvom *Od Jakobusky*.

V rokoch 2000 - 2014 v území pôsobilo Občianske združenie Ramža, ktoré zrealizovalo viacero projektov komunitného charakteru ako aj aktivít zameraných na oživenie remesiel. Združovalo obce a podnikateľov obcí v povodí Bocianky a Váhu, ako aj horehronskú obec Bacúch. Názov združenia pochádza z poľany na rozhraní medzi Horehroním a Liptovom, kde bol v minulosti zimný salaš oviec, teraz je tam turistická útulňa.

Nižná Boca má výhodnú geografickú polohu a jej okolie oplýva bohatstvom prírodných krás. Táto kombinácia predurčuje obec na rozvíjanie cestovného ruchu a postupné budovanie „mäkkej“ turistickej infraštruktúry. Cieľom je revitalizácia obce v kontexte rozvoja podnikateľských aktivít a cestovného ruchu formou vytvorenia podmienok pre zimné športy, letné športy, relax a vidiecky ekoturizmus.

Nižná Boca v roku 2030

Nižná Boca chráni svoju historickú pamiatkovú zónu, poskytuje oázu kludu a oddychu v prírode, obec je čistá, udržiavaná využívaním komunálnej techniky. Vybudovaný je vodovod, kanalizácia a ČOV je plne funkčná. Schátrané a neobývané nehnuteľnosti v pôvodnej obci sú opravené a plnohodnotne využívané na rekreáciu. Ľudia si cenia históriu a spôsob života svojich predkov. Zlepšil sa stav okolitých lesov a lúč, ktoré poskytujú množstvo liečivých bylín a lesných plodov. Vzájomná spolupráca medzi občanmi, spoločenstvami a samosprávou je na vysokej úrovni.

Stratégia pre dosiahnutie vízie obce

Občania obce a jej predstavitelia sú pripravení naplniť víziu budúcnosti

- **sústavnou prácou samosprávy na zlepšovaní kvality života obyvateľov mesta v oblasti služieb a infraštruktúry,**
- vytváraním podmienok pre vznik a udržanie pracovných príležitostí,
- kladením dôrazu na aktívnu občiansku spoločnosť a spoluprácu,
- zavádzaním moderných technológií do života v obci,

4.5.14 Nižná Boca

- ako aj šetrným využívaním prírodných zdrojov a aktívnou ochranou hodnôt územia.
Za prioritu je považovaná oblasť zlepšovania kvality života obyvateľov v oblasti služieb a infraštruktúry.

Členovia pracovnej skupiny Nižná Boca

- Mgr. Silvia Skusilová, starostka,
- Ing. Peter Matejko
- Mgr. Silvia Ríšiková

Návrh a-SPRO bol prerokovaný a schválený v obecnom zastupiteľstve dňa .....
(Uznesenie č. ....).

SWOT analýza Nižnej Boce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • status medzinárodného významu v oblasti cestovného ruchu a turizmu • atraktivnosť špecifického prostredia a typických stavieb • možnosť celoročného rekreačného využitia • bohaté kultúrne dedičstvo, banícka história, starobocká tradícia a pamiatky • dobrá spolupráca významných subdodávateľov v obci • manažment obce je otvorený rozvojovým zmenám a potrebe vytvárania dobrých vzťahov s podnikateľmi • tradičné "domovsko-historické" väzby obyvateľov na svoje rodisko a zachovanie tradícií • aktívna činnosť Urbárskeho spoločenstva – napr. prevádzkovanie Rozhľadne na Krajčovom vrchu	<ul style="list-style-type: none"> • nepriaznivý demografický vývoj • stagnácia hospodárskych aktivít a nedostatok pracovných príležitostí • nedostatok zamestnateľných ľudí • nedostatočná a nevyhovujúca sociálna infraštruktúra a sieť služieb • nedostatočná regionálna dostupnosť (vzdialené pracoviská, škola, škôlka, lekár) • nie je komu ponúkať základné služby a vybavenosť – mladí chodia za prácou a službami do mesta • chýbajú aktívni ľudia, ktorí by viedli spoločenský a športový život v obci • roztrieštené vlastnícke vzťahy k pôde • nedokončená vodovodná sieť, kanalizácia • nedokončená ČOV a už aj zastaralá • plánovaná masívna bytová výstavba ohrozuje životné prostredie a charakter obce • nespokojnosť obyvateľov s ÚPD vyúsťuje do referenda • potrebné riešiť ÚPD • nedostatočná propagácia • nedostatok finančných zdrojov na investičné projekty a rozvoj obce
Príležitosti	Ohrozenia

4.5.14 Nižná Boca

<ul style="list-style-type: none"> rozvoj malého a stredného podnikania v obci s nadväznosťou na blízky i vzdialenejší región a posilnenie konkurencieschopnosti obce v samotnom regióne potenciál pre diverzifikáciu poľnohospodárstva a lesného hospodárstva zvýšenie návštevnosti SR v oblasti turistickej čo má dopad na ekonomiku SR ako štátu rozvoj nadregionálnej a cezhraničnej spolupráce so zameraním na zachovanie histórie obce, kultúrnych tradícií a kultúrneho dedičstva, rozvoj služieb a CR získanie dostupných externých zdrojov na zabezpečenie potrieb obce získanie finančných zdrojov na podnikanie rozširovanie spektra poskytovaných služieb v sociálnej oblasti s podporou externých zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> nepripravenosť územia pre rozvojové aktivity znemožnenie realizácie projektov v nadväznosti na neusporiadané vlastnícke vzťahy nedostatok finančných prostriedkov pre rozvoj a realizáciu investičných projektov nedostatočná spolupráca samospráv a podnikateľských subjektov v oblasti CR zánik zamestnávateľov v blízkom okolí pretrvávajúce zhoršovanie demografických ukazovateľov ohrozenia životného prostredia z dôvodu masívnej zástavby každý nový rodinný dom v rámci novej IBV slúži viac ako chata na prenájom – chýbajúce daňové odvody novým občanom nevedí platiť pokuty za prekročenie legislatívy každá nová IBV v obci znamená nárast cien nehnuteľností a rozpredávanie pozemkov bez kompaktnej zástavby dizajnový nesúlad v zástavbe súkromný investor má v pláne len pripraviť územie na novú IBV a lyžiarske stredisko nedostatočné kapacity obce na výstavbu lyžiarskeho strediska väčšieho charakteru nevymožiteľnosť zo strany štátu (stavebný zákon) ohrozenia od divej zveri v dôsledku ľahko dostupných kontajnerov (zberné miesta)
---	--

Špecifický cieľ 1	Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v obci
Opatrenie 1.1	Podporiť rozvoj bývania
Opatrenie 1.2	Dobudovať dopravnú a technickú infraštruktúru v obci
Opatrenie 1.3	Zvýšiť bezpečnosť a skvalitniť sociálnu a občiansku vybavenosť
Kľúčové potreby Nižnej Boce v oblasti základnej vybavenosti a služieb	<i>Nová IBV nezabezpečí nárast trvalo bývajúceho obyvateľstva v obci. Sociálna a občianska vybavenosť je nepostačujúca, ponuka služieb je príliš slabá. Podmienky v obci neprajú mladým rodinám.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Realizácia pripravovaného referenda, nastavenie a schválenie prijateľnej ÚPD. Majetkové vysporiadanie, projektová príprava, pozemkové úpravy, komunikácia s majiteľmi chat. O bývanie v obci je rastúci záujem, viesť nových obyvateľov a chatárov k snahe o rekonštrukciu, obnovu a údržbu domov a chat a podieľaní sa na skvalitňovaní a využívaní služieb v obci.</i>

4.5.14 Nižná Boca

Aktivity pre opatrenia 1.1 – 1.3		Investor/partner		
<p>1.1 Príprava územia pre IBV a výstavbu BD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Príprava územia pre výstavbu IBV – závisí od výsledku referenda k pripomienkovaniu Doplnku č. 2 platnej ÚPD <p>1.2 Výstavba a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekonštrukcia a údržba miestnych komunikácií, vybudovanie nových komunikácií • Rekonštrukcia miestnej komunikácie - dokončenie druhej etapy • Oprava mostových zábradlí, oprava a rekonštrukcia mostov a lávok poškodených ťažkými mechanizmami po ťažbe kalamitného dreva • Rekonštrukcia existujúcich a vybudovanie nových chodníkov • Budovanie a vyznačenie cyklo dopravných spojení na území obce vo väzbe na prepojenie Kráľova Lehota – Čertovica <p>Budovanie a rekonštrukcia vodovodu, kanalizácie a rozvodných sietí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobudovanie kanalizácie • Dobudovanie ČOV • Dobudovanie a rozšírenie vodovodu <p>1.3 Budovanie IKT sietí, inteligentné fungovanie zariadení, zvyšovanie bezpečnosti, ochrany a prevencie, zlepšenie technického stavu a vybavenia DHZ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie bezpečnostného kamerového systému <p>Výstavba a modernizácia zariadení sociálnej a občianskej vybavenosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekonštrukcia kostola – národnej kultúrnej pamiatky • Rekonštrukcia a modernizácia budovy kultúrneho domu a obecného úradu – zmena vykurovania, výmena okien a dverí, kompletná rekonštrukcia interiéru budovy, zriadenie knižnice v podkrovných priestoroch • Rekonštrukcia a modernizácia domu smútku – vrátane vybudovania spevnených plôch pri vstupe do cintorína (parkoviska), elektrickej prípojky a osvetlenia • Modernizácia a údržba športového areálu pri multifunkčnom ihrisku • Vybudovanie oddychových areálov (prírodné fitness, ohniská, outdoorové aktivity) 		<ul style="list-style-type: none"> • <i>súkromní investori</i> • <i>obec</i> • <i>Urbársky spolok Nižná Boca</i> • <i>obec/urbár, Lesy SR</i> • <i>v spolupráci s obcami Malužiná, L. Porúbka, Kráľova Lehota, Vyšná Boca</i> • <i>LVS, a.s.</i> • <i>obec</i> • <i>ECAV</i> • <i>Súkromní podnikatelia</i> • <i>Súkromní investor</i> • <i>TJ Tatran Nižná Boca</i> 		
Predpokladané finančné zdroje	<i>vlastné zdroje obce, dotácia na základe Uznesenia Vlády SR, európske fondy, štátny rozpočet</i>			
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 1				
Ukazovateľ		Merná jednotka	Počiatkové hodnoty	Dosiahnuté hodnoty
<ul style="list-style-type: none"> • Počet zrealizovaných projektov rozvoja bývania • Počet zrealizovaných projektov dopravnej a technickej infraštruktúry • Počet zrealizovaných projektov sociálnej a občianskej vybavenosti/ sociálnej a zdravotnej starostlivosti • Počet zrealizovaných projektov IKT, bezpečnosti, ochrany a vybavenia DHZ 		• projekt	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života		vlastné zisťovanie	

Špecifický cieľ 2	Zvýšiť zamestnanosť a zlepšiť podmienky pre podnikanie		
Opatrenie 2.1 Opatrenie 2.2	Vytvoriť podmienky pre zvýšenie zamestnanosti a rozvoj podnikania v obci Posilniť marketing obce a regiónu		
Kľúčové potreby Nižnej Boce v oblasti práce a podnikania	Pripraviť podmienky pre pracovné príležitosti nových obyvateľov obce. Vytvoriť podmienky pre poskytovanie služieb v oblasti údržby komunikácií, cintorína, zelených plôch, prípadne upratovacie a iné služby pre ubytovateľov na súkromí. Zlepšenie výberu daní z ubytovania a komunikácie s poskytovateľmi služieb a chatármi. Podpora marketingu obce.		
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Dobrá komunikácia a spolupráca s podnikateľskými subjektmi a susednými obcami, nastolenie pocitu súdržnosti a spolupatričnosti medzi miestnymi ľuďmi, obcou a chatármi.		
Aktivity pre opatrenia 2.1 – 2.2		Investor/partner	
<p>2.1 Zriadenie obecných podnikov</p> <ul style="list-style-type: none"> Zabezpečenie komunálnej techniky Podpora poskytovania služieb v obci (upratovanie objektov chat , pranie, údržba zelene v záhradách) <p>Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci</p> <ul style="list-style-type: none"> Priebežné budovanie aktivít CR s celoročným využitím - náučné chodníky, cyklotrasy, turistické trasy Vybudovanie múzea o Nižnej Boci Chodník k rozhľadni s príslušným vybavením turistickými atraktivitami <p>Podpora nových podnikateľských aktivít</p> <ul style="list-style-type: none"> Rekreačno-ubytovacie zariadenie a wellness Včelia farma Farma rýchlorastúcich drevín Farma liečivých rastlín Podpora malých, mladých a začínajúcich farmárov <p>2.2 Podpora prezentačných a propagačných aktivít obce</p> <ul style="list-style-type: none"> Podpora rozvoja informačných služieb v oblasti cestovného ruchu/IC na obecnom úrade a webstránka obce Podpora prenajímateľom chat – marketing obce, propagačné materiály pre ubytovaných Zriadenie orientačný systém v obci – pôvodné názvy domov podľa prezývky a veľká orientačná tabuľa Podpora propagačných a prezentačných aktivít CR na regionálnej a národnej úrovni <p>Budovanie informačno-náučných turistických a cyklistických trás</p> <ul style="list-style-type: none"> Zlatá bocká cesta – náučný chodník po bankských dielach Náučný chodník Zlatnica – rozšírenie až po Čertovicu Obnova napájacích válovov, senníkov, sprístupnenie bankských diel Turistický informačný systém s QR kódmi 		<ul style="list-style-type: none"> Obec Urbársky spolok Nižná Boca Agro-Raj s. r. o. Súkromní podnikatelia Súkromní investori OZ Salvátor Penzión Bocorka Stará Zvonica 	
Predpokladané finančné zdroje	vlastné zdroje investorov a obce, európske fondy		
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 2			
<i>Ukazovateľ</i>	<i>Merná jednotka</i>	<i>Počítateľné hodnoty</i>	<i>Dosiahnuté hodnoty</i>

4.5.14 Nižná Boca

<ul style="list-style-type: none"> Počet zrealizovaných projektov zameraných na obecné podniky Počet zrealizovaných projektov budovania infraštruktúry cestovného ruchu Počet zrealizovaných projektov podporujúcich podnikateľské aktivity Počet zrealizovaných projektov posilňujúcich marketing obce a regiónu 	<ul style="list-style-type: none"> projekt 	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie	

Špecifický cieľ 3	Podporiť rozvoj občianskej spoločnosti		
Opatrenie 3.1	Zlepšiť kvalitu spoločenského života v obci a podporovať aktivity pre využitie voľného času		
Opatrenie 3.2	Zlepšiť znalosť územia a posilniť pocit hrdosti na obec/region		
Opatrenie 3.3	Podporiť spoluprácu na všetkých úrovniach v obci aj mimo nej		
Opatrenie 3.4	Zlepšiť medzilidské vzťahy		
Kľúčové potreby Nižnej Boce v oblasti občianskej spoločnosti	<i>Pritiahnuť nových obyvateľov do obce, postupne vytvárať podmienky pre predĺženie letného pobytu prechodne bývajúcich (majiteľov nehnuteľností, chatárov), budovať vzťah príslušnosti k obci aj u chatárov.</i>		
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Permanentná komunikácia s obyvateľmi a návštevníkmi, zlepšovanie služieb, podpora spolkovej činnosti a organizovanie spoločenských akcií, vytváranie možností na trávenie voľného času v prírode.</i>		
Aktivity pre opatrenia 3.1 – 3.4	Investor/partner		
3.1 Zvyšovanie informovanosti o živote v obci <ul style="list-style-type: none"> Zriadenie mobilného rozhlasu Podpora organizovania kultúrnych, športových a iných podujatí <ul style="list-style-type: none"> Deň Zeme (sadenie stromov), Deň detí, Október – mesiac úcty k starším (podujatie pre seniorov), Sv. Mikuláš, Stolnotenisový turnaj Podpora fungovania spoločenských organizácií na úrovni obce <ul style="list-style-type: none"> Poskytnutie priestorov na stretávanie a akcie 	<ul style="list-style-type: none"> obec Urbársky spolok Nižná Boca, Agroraj, spol. s r.o. PZ Čertovica Chalupári TJ Tatran Nižná Boca Penzión Bocorka Stará Zvonica 		
Predpokladané finančné zdroje	<i>obec, európske fondy, Komunitná nadácia Liptov, sponzori</i>		
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 3			
Ukazovateľ	Merná jednotka	Zdroj overenia	Počiatkové hodnoty

4.5.14 Nižná Boca

<ul style="list-style-type: none"> Počet podporených spoločenských organizácií z verejných zdrojov Celková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu spoločenských organizácií Počet zrealizovaných projektov kultúrnych, športových a spoločenských podujatí Počet zrealizovaných projektov na podporu rozvoja tradícií 	<ul style="list-style-type: none"> organizácia tis. € projekt 	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie	

Špecifický cieľ 4	Podporiť ochranu životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov
Opatrenie 4.1	Zvýšiť mieru zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládok
Opatrenie 4.2	Znížiť riziko negatívnych dôsledkov prírodných katastrof a katastrofických udalostí
Opatrenie 4.3	Zavedenie postupov pre zvýšenie ochrany krajiny a krajinotvorby
Kľúčové potreby Nižnej Boce v oblasti životného prostredia	<i>Zlepšiť triedenie odpadov u domácich a najmä u chatárov, eliminácia prístupu divjej zveri ku kontajnerom, starostlivosť o vodné toky, protipožiarna prevencia, znižovanie energetickej náročnosti obecných budov.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Sústavná osвета a spolupráca s obyvateľmi, návštevníkmi, podnikateľskými subjektmi. Aplikácia opatrení a aktivít v oblasti nakladania s odpadmi.</i>

4.5.14 Nižná Boca

Aktivity pre opatrenia 4.1 – 4.3	Investor/partner			
<p>4.1 Osveta a vzdelávanie v oblasti tvorby a likvidácie odpadov, zvyšovanie environmentálneho povedomia</p> <ul style="list-style-type: none"> Zlepšenie účinnosti triedenia komunálneho odpadu v domácnostiach, zlepšenie triedenia odpadu v penziónoch a chatách (vydanie a distribúcia informačných letákov do domácností, stretnutia s chatármi, sprísnenie pravidiel a sprísnenie kontroly, zavedenie čiarových kódov na odpadové vrecia) Osveta a vzdelávanie občanov, chatárov a prenajímateľov k likvidácii odpadov Zriadenie aplikácie k separácii odpadov <p>Budovanie systému separovania odpadu, zberných dvorov a spoločných kompostovnísk, zavádzanie princípov obehového hospodárstva</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakúpenie kompostérov do domácností a udržiavanie centrálného kompostéru na cintoríne Budovanie a rekonštrukcia zberných miest pre kontajnery na triedený odpad Vybudovanie podzemných kontajnerov (ochrana proti zveri a poveternostným podmienkam) <p>4.2 Posilnenie vodozádržnej funkcie tokov, výstavba protizáplavových zariadení a protipožiarneho nádrží</p> <ul style="list-style-type: none"> Úprava naplavenín na toku Bocianka Vybudovanie požiarnej nádrže Údržba a rekonštrukcia lesných ciest (odrážky na odvod vody) Protipovodňové opatrenia na lesných tokoch - Chopcovica <p>Protipožiarne opatrenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Požiarneho monitorovací systém vrátane požiarneho strážneho veží Budovanie protipožiarneho ciest <p>4.3 Zníženie energetickej náročnosti budov a zariadení, inovačné prístupy, udržateľnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> Modernizácia kultúrno-obecného domu - viacúčelový objekt - využitie fotovoltiky a tepelných čerpadiel <p>Starostlivosť o vodné toky a vodné prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> Údržba brehových porastov a zabezpečenie priechodnosti vodného toku Bocianka (vyčistenie priehrady) Údržba vodného toku Chopcovica 	<ul style="list-style-type: none"> Obec urbár Agro-Raj s. r. o. Povodie Váhu Štátne lesy Štátna vodná správa Súkromní podnikatelia Súkromní investori Chatári Technické služby LH VPS LM 			
Predpokladané finančné zdroje	štátny rozpočet, európske fondy, súkromné zdroje, rozpočet obce			
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 4				
	Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatkové hodnoty	Dosiahnuté hodnoty
<ul style="list-style-type: none"> Počet zrealizovaných projektov zameraných na zvýšenie miery zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládok Počet zrealizovaných projektov zameraných na protizáplavové a protipožiarne opatrenia Počet zrealizovaných projektov zameraných na zvýšenie ochrany krajiny a krajinotvorby 	<ul style="list-style-type: none"> projekt 	0		

4.5.14 Nižná Boca

<i>Dopady</i>	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie
----------------------	---	--------------------